

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

M. WILLY VAN ECKHOUT. — Staatstoezicht over het Levensverzekeringsbedrijf.

RECHTSPRAAK.

Hof van Beroep te Brussel. — 4 Januari 1933. — *Verkeer*. — *Fout van een derde*.
Burgerlijke Rechth. van Dendermonde. — 17 Dec. 1932. — *Huurovereenkomst*. — *Herberg*. — *Verkoop van bieren*.
Handelsrechtbank van St-Niklaas. — 8 November 1932. — *Verzekering*. — *Niet toepasselijk*.

Burgerlijke Rechtbank van Brugge. — 18 November 1932. — *Lastend Weekbladartikel*.

BESTUURLIJKE RECHTSPRAAK.

BIBLIOGRAPHIE.

WETGEVING.

RECHTERLIJK LEVEN.

MEDEDEELINGEN.

Het Staatstoezicht over de Verzekeringsondernemingen

I

Het Staatstoezicht over het levensverzekeringsbedrijf in België (1)

In tegenstelling met wat in andere landen en namelijk in Duitschland door de wetgeving wordt voorgeschreven, is in België het uitoefenen van het levensverzekeringsbedrijf vrij, behalve de verzekering tegen arbeidsongevallen en de levensverzekering.

Sedert de wet van 24 December 1903, worden de ondernemingen die de werkongevallenverzekering uitoefenen, aan staatstoezicht onderworpen. Deze controle die over het algemeen voldoening schonk, bracht eene rijke ervaring die nu ook tot de levensverzekering wordt aangewend.

1. — Meer nog dan voor de verzekering tegen arbeidsongevallen, was inzake levensverzekering, overheidstoezicht wenschelijk. Hoeveel maatschappijen, vooral onder de volksverzekeringen, bestonden er niet die ondeskundig beheerd, weinig zekerheid boden en waar ernstige misbruiken niet tot de zeldzaamheden behoorden? Hoeveel kleine, weinig draagkrachtige ondernemingen, over een onbeduidend kapitaal beschikkend, door een klein groepje in het leven geroepen en die, na een korte wijl verdwenen, na de spaarpenningen van de polishouders totaal te hebben verslonden!

Hoeveel oorzaken van verval waren niet door de verzekerden opgelopen! Hier was de verzekerde amtsshalve van zijne rechten beroofd, zoo op den vervalldag of bij het eerste aanbieden van het kwijtschrift, de premie niet was voldaan; daar was in ettelijke gevallen de afkoopwaarde van het kontrakt verbeurd verklaard; verder was aan de polissen hoegenaamd geen afkoopwaarde verbonden, hetgeen bij de volksverzekeringen meestal het geval was. Sommige dier instellingen rekenden zelfs vooral op het wegvallen, na eenige jaren storting, van een aantal polissen, om aldus het bedrag der premie-reserve te kunnen inpalmen, inplaats van ze, bij verzuim van betaling, aan den belanghebbende uit te keeren, hetzij in gelde als afkoopwaarde, hetzij onder vorm eener premievrije verzekering.

Maar het aanzienlijkste misbruik, was de afwezigheid of de schier algemeene ontoereikendheid der wiskundige reserve die het uitkeeren van het verzekerd kapitaal moest waarborgen. Het ergste is, dat het bijzonder karakter der levensverzekering waarbij verbintenissen op langen termijn worden aangegaan, het mogelijk

maakt dat de onderneming een tiental van jaren in een onvermogens toestand kan verkeeren, zonder dat daarvan iets naar buiten komt.

Men neme nu in acht dat de volksverzekering zich vooral tot schamele lieden wendt, die haar de zwaar gewonnen spaarpenningen toevertrouwen; dat de levensverzekering over het algemeen voor talloos velen het aangewezen middel is, om zich op den ouden dag of voor de nabestaanden een levensonderhoud te verzekeren, dat ze dus is voor hen en voor hun gezin, een groot geldelijk belang, een levensbelang; dat anderzijds zelfs de geschoolden niet altijd de noodige bevoegdheid bezitten om de in de polis voorkomende bepalingen behoorlijk te ontleiden en vooral niet om over het betaalvermogen der onderneming te oordeelen; wie dit alles overweegt, zal hij niet de meening aankleven, dat de Staat ingrijpen moest, om aan dezen benarden toestand een einde te stellen?

Sinds tal van jaren was overigens door de ernstige verzekeraars overheidstoezicht gewenscht en daartoe herhaalde maal door hen aangedrongen. Vanwege staats-toezicht hebben zij niets te duchten; wetten worden gemaakt, niet voor rechtschappen lui, maar voor wien zich niet naar recht gedraagt.

Ettelijke jaren verliepen vooraleer de wet tot stand kwam en door het uitblijven eener wettelijke regeling, kon menig onderneming met het uitoefenen van haar bedrijf voortgaan, wanneer zij dit had moeten staken of op een anderen grondslag vestigen.

Het eerste wetsontwerp op het verzekeringsbedrijf, den 30 Juli 1920 bij den Senaat ingediend en door het ontbinden der wetgevende kamers vervallen, werd op 24 Mei 1922 hervat en na vele wisselvalligheden eindelijk op 25 Juni 1930 tot wet gemaakt. Na het uitvaardigen der algemeene verordening van 17 Juni 1931, trad de wet in kracht op 1 Januari 1932.

2. — Sommigen hadden gewenscht door de wet eene verreikende openbaarheid te zien voorschrijven; door de bekendmaking van de polisvoorwaarden, van de balanssen, boeken, rekeningen en van alle bescheiden voor de verzekerden bestemd, zou aan het publiek gelegenheid worden verschaft om zich over het beheer der ondernemingen een oordeel te vormen. Dit

zou volstaan, meenden ze, om de verdachte verzekeraars tot rechtschapenheid aan te zetten en alle mogelijke misbruiken uit den weg te ruimen.

Het stelsel der openbaarmaking van oorkonden, bescheiden en rekeningen werd, met reden, niet bijgetreden. Hoe ruim ook de publiciteit ware ingericht, ze had bezwaarlijk dezen bereikt, die ze hoofdzakelijk moest beschermen, namelijk het geringe volk bij wien de noodige bevoegdheid ontbreekt om deze mededeelingen te begripen en zich over den werkelijken toestand rekenschap te geven. Overigens de wetenschappelijke inrichting van het verzekeringsbedrijf brengt mede, dat dergelijke beoordeeling voor oningewijden, zelfs voor het ontwikkeld publiek, met de grootste moeilijkheden gepaard gaat.

Trouwens hoe zouden de verzekerden in den staat van zaken verbeteringen kunnen aanbrengen, zij die geen deel uitmaken van het beheer der maatschappij en misschien zelfs geen enkel aandeel bezitten?

Ja, de openbaarheid alleen was ontoereikend! Een blijvend toezicht was er noodig, waarbij door een daartoe ingericht en bevoegd organisme aan de ondernemingen raadgevingen zouden worden gegeven en desnoods aanmaningen gedaan, teneinde de polishouders tegen alle misbruiken te behoeden en de inrichting zelf voor een onvoorzichtig beheer te vrijwaren.

3. — Overheidstoezicht mag echter niet gelijkstaan met Staatsvoogdij en leiden tot een verkapt monopolie. De Staat heeft zich niet in de plaats der ondernemingen te stellen, om door hunne tusschenkomst verzekeringsverrichtingen aan te gaan. Met het innerlijk beheer dier instellingen heeft hij zich niet te bemoeien, maar moet enkel er voor zorgen dat de rechten der verzekerden worden gevrijwaard en de regelen der techniek in acht genomen, zonder nochtans deze laatste te binden, aan sommige van staatswege te stellen voorschriften. De wettelijke regeling moet er naar streven aan het vertrouwen van het publiek een hechte basis te geven.

Trouwens heeft de ervaring ons geleerd, dat voor het rechtstreeksch handeldvoeren de Staatsdienst allerminst geschikt is. In Italië, waar een twintigtal jaren geleden tot staatsmonopolie van het levensverzekeringsbedrijf werd besloten, heeft men ondervonden dat de uitslag alles behalve gunstig was. Handel drijven vereischt lenigheid, durf, aanpassingsvermogen en ondernemingsgeest, hoedanigheden waarvan, zonder lastertaal te spreken, gerust mag worden gezegd dat ze, over het algemeen, bij den zelfs gewetensvollen en bekwamen ambtenaar totaal afwezig zijn.

4. — Anderzijds mag controle niet verward worden met waarborg. De Staat oefent toezicht uit, maar zal voor de schulden niet instaan.

Het ware insgelijks verkeerd zich te gaan inbeelden dat tengevolge van het Staatstoezicht de faillieten in de toekomst zullen uitblijven; al wat de overheid doen kan is, naar zijn beste kunnen, een waakzaam oog over het bedrijf houden, met

het doel de eerlijkheid en de technische waarde ervan te verzekeren, tot bescherming der rechten van de polishouders.

5. — In dit opzicht, mag de Belgische wetgeving, wel onder de volmaakste worden gerekend.

Een der hoofdbeginselen der wet is immers de gelijkwaardigheid van de premien met de verbintenissen van den verzekeraar, volgens de verzekeringstechniek berekend. De gelijkheid van verzekerde en verzekeraar vóór het risico, mag niet verbroken worden door sommige verholen bepalingen, die de kansen van dezen laatste zouden verhoogen.

Daaruit vloeit namelijk dat voortaan aan het kontrakt, wanneer het daartoe vatbaar is, een afkoopwaarde wordt verbonden, welke aan den verzekeringsnemer toekomt, zoo door hem geen premievrije verzekering wordt gewenscht. Van daar ook het recht vanwege staats-toezicht om na te gaan of de tarieven volgens wetenschappelijke gegevens worden opgemaakt.

Het evenwicht tusschen de partijen brengt ook mede dat de uitvoering der verplichtingen door den verzekeraar op zich genomen, moet gewaarborgd worden door de aanwezigheid van eene evenwaardige premie-reserve; de bezittingen welke deze reserve dekken, moeten worden belegd onder de voorwaarden door de toezichtsverordening bepaald; voor andere verbintenissen dan die uit het levensverzekeringsbedrijf, mag de premie-reserve niet worden aangesproken.

Met hetzelfde doel wordt aan den verzekeraar opgelegd, eene waarborgsom van minstens fr. 100.000 te vestigen, hetzij in baargeld, hetzij in waarden bij gemelde verordening voorzien. Aan de verzekerden wordt op deze waarborgsom alsook op de bezittingen, die tot dekking der premie-reserve worden aangewend, een voorrecht toegekend.

6. — Om het levensverzekeringsbedrijf uit te oefenen, hoeven de ondernemingen daartoe bij Koninklijk Besluit te worden gemachtigd. Deze toelating wordt verleend aan de actiëvennootschappen, de samenwerkende vennootschappen en de onderlinge maatschappijen. Geen andere bedrijfsvorm wordt toegelaten. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt ten minste 1.000.000 frank voor de twee eerste en fr. 200.000 voor laatstgenoemde.

Wie vóór 1 Januari 1932, dag der inkrachttreding der wet, zijn aanvraag indiende, mag zijne verrichtingen voortzetten, zoolang over het verzoekschrift niet werd beslist.

Onder de 472 verzekeringsmaatschappijen vóór 1 Januari 1932 in België werkzaam, waren er 103 die het levensverzekeringsbedrijf alhier uitoefenden waarvan 14 uitsluitend de volksverzekering. 92 vragen tot bemachtiging werden ingediend; tot nog toe werden er 73 ingewilligd, waarvan 3 slechts ten voorloopigen titel, 2 werden afgewezen; de overige zijn nog hangend bij de « Commissie voor private verzekeringen ».

Teneinde gezegde machtiging te verkrijgen, dient de verzoekster sommige stukken en bescheiden over te leggen, namelijk: hare standregelen met het bewijs hunner afkondiging in het Staatsblad, den tekst der algemeene polisvoorwaarden, de uiteenzetting van de grondslagen en methoden aangenomen voor het berekenen van hare tarieven, van de premie-reserve, van de afkoopwaarde en het premievrije verzekerd bedrag, alsmede alle stukken van aard om haar geldelijken toestand toe te lichten.

7. — Krachtens art. 3 der wet, worden de polisvoorwaarden aan het onderzoek van den toezichtsdienst onderworpen.

Diensvolgens heeft de algemeene verordening als uitvoeringsmaatregel sommige bepalingen voorgeschreven, die bij het opstellen dier voorwaarden dienen in acht genomen: de aanvraagsformulen zullen uitdrukkelijk vermelden, dat zij geen verplichting bevatten om verzekering aan te gaan; wenscht de aanvrager er geen verder gevolg aan te geven, dan mag van hem geen schadevergoeding worden geëischt; de polis wordt op duidelijke wijze opgesteld; bij wanbetaling wordt het kontrakt slechts geschorst na een respijtermijn van minstens 30 dagen en een waarschuwing bij aangeteekend schrijven; andere aanzeggingen die gelijkwaardige waarborg opleveren, worden insgelijks toegelaten. Voor de volksverzekering, worden speciale voorwaarden voorgeschreven; is de polis geschorst, dan kan zij binnen de 6 maand opnieuw in kracht worden hersteld, mits betaling der achterstallige premie plus een te bepalen rente en gebeurlijk overleggen van een geneeskundig getuigenschrift; bereikt of overtreft het bedrag der betaalde premieën, het totaal der drie eerste jaarpremieën dan wordt, naar keuze van den verzekeringnemer, of het kontrakt zoo het daartoe vatbaar is, in eene premievrije polis met verlaagd kapitaal omgezet, of hem de afkoopwaarde uitbetaald, indien de verzekering afkoopbaar is.

Al deze bepalingen en andere van ondergeschikte orde, worden metterdaad verplichtend gemaakt. Aldus werd hier onrechtstreeks langs de controlewet om bereikt, wat in de meeste landen door eene wet over het verzekeringskontrakt werd verwezenlijkt.

8. — De thans zoo druk besproken vraag der deelneming in de winsten zou tot eene breedvoerige uiteenzetting aanleiding kunnen geven, al worden ook door de wet en het reglement slechts enkele bepalingen aan dit belangrijk vraagstuk gewijd. Het volsta echter onder meer aan te stippen dat, waar dit stelsel wordt toegepast, een afzonderlijk beheer en afzonderlijke rekeningen daartoe dienen gehouden; anderszits geschiedt de verdeling volgens een technisch plan, door den controledienst goedgekeurd.

Door deelneming in de winst wordt enkel bedoeld eene winstdeeling, als dusdanig door de polis voorzien, waardoor de Maatschappij contractueel verbonden wordt tot het uitkeeren der beloofde uitkeering.

De wet beoogt niet eene vrijwillige uitdeeling waarbij een maatschappij, buiten alle contractuele verbintenissen, ertoe besluit hare voorschotten niet uitsluitend onder haar aandeelhouders te verdeelen, maar er gedeeltelijk hare verzekerden mede te be- deelen. Voor dezen geldt het hier geen recht spruitend uit het kontrakt, maar een loutere gunst door den vrijen wil van het beheer toegestaan. De toezichtsdienst zal enkel het volgende moeten in het oog houden: Worden geen effectieve winsten uitgedeeld? Is de premie-reserve behoorlijk aangelegd? Geschiedt de uitdeeling billijk- kerwijze en worden geene verzekerden wil- lekeurig uitgesloten? Verder zal haar on- derzoek niet strekken.

9. — De wet van 25 Juni 1930 is geen beschermingswet ten gunste der belgische maatschappijen. Daarom ook worden de vennootschappen in het buitenland geves- tigd insgelijks tot het uitoefenen van hun bedrijf toegelaten. Enkel wordt van hen gevergd dat ze hier te lande een bedrijfs- zetel zouden inrichten en een gevolmachtig- de aanstellen. Ook dienen zij een afzon- derlijk beheer te houden voor de in België ondergeteekende kontrakten.

Maar de voornaamste voorwaarde die hun wordt opgelegd, is de verplichting waarbij de dekking der premie-reserve ge- schiedt in bezittingen welke binnenslands moeten aanwezig zijn. Deze maatregel door de droeve ervaring van 1914-1918 in-gegeven, heeft voor doel, aan de verzeker- den de waarborg te geven dat bij een mo- gelijk nieuwe wereldramp, de hier voor- handen zijnde waarden, voor het uitvoeren der verbintenissen door ondernemingen buiten het rijk gevestigd aangegaan, zul- len instaan.

10. — Om over het levensverzekerings- bedrijf het toezicht uit te oefenen heeft de wet, benevens het beheer, een organis- me in het leven geroepen, onder den naam van « Commissie voor private verzekerin- gen », bestaande uit 9 leden, bijzonder bevoegd inzake verzekeringsstechniek en verzekeringsrecht, metterdaad drie verze- keringsdeskundigen of actuarissen, drie juristen en drie leden van het Staatsbe- heer.

Onderhavige commissie neemt eigenlijk geen beslissingen; over de vraagstukken in de wet voorzien en in verband met het levensverzekeringsbedrijf, worden door haar enkel adviezen uitgebracht; hare be- sluiten zijn van raadgevenden aard, uit- gezonderd voor de hernieuwing eener voor- loopige machtiging, daar deze enkel kan worden verleend op eensluidend advies der Commissie.

De eigenlijke controledienst wordt door het Staatsbeheer uitgeoefend, d. w. z. door eenen specialen door het Ministerie van Maatschappelijke Voorzorg ingerichten dienst, staande onder de leiding en wer- kend onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van dit departement.

Willy VAN EECKHOUT.

(1) In het volgende nummer van het R. W. verschijnt een tweede artikel, door Mter Herman Jacob, waarin een algemeen overzicht van de re- geling van het Staatstoezicht over de verzeke- ringsondernemingen in het buitenland wordt ge- geven.

Wat betreft de openbare actie:

Aangezien het feit A) (onvrijwillige doodslag op den persoon van R., R...), door den eersten rechter weerhouden, be- wezen is gebleven tijdens het onderzoek vóór het Hof gedaan;

Aangezien de eerste rechter zoowel te- genover betichte als tegenover den als burgerlijk verantwoordelijk gedaagden een billijke toepassing der wet heeft ge- maakt; dat, in het bijzonder, om den graad der strafverantwoordelijkheid van den betichte te schatten, hij met rede heeft rekening gehouden van de omstan- digheid dat ook de onvoorzichtigheid van eenen derde lichtelijk schijnt te hebben bijgedragen tot het ontstaan van het on- geval;

Aangezien inderdaad het onderzoek niet alleen uitwijst dat de betichte, rijdende des nachts bij fellen stormregen, noch de- gelijk licht noch regenveeger bezigde, en zich aldus in het grootste gevaar had ge- steld van met vóór hem zijnde voertuigen in botsing te komen, maar ook dat hij op het laatste oogenblik werd gekruist door een auto die verblindend licht aanhaad, en mogelijk een oogenblik alle zichtbaarheid op de baan hierdoor verloren heeft;

Aangezien echter dit het eenige is dat geldig ter zijner gedeeltelijke verontschul- diging is kunnen ingeroepen worden; dat namelijk zonder gegrondheid wordt be- weerd dat het ongeval ook deels aan zoo- gezegde fouten van het slachtoffer zou moeten worden toegeschreven; dat, bij voorbeeld, niet aannemelijk is dat R... zou zijn overreden geworden toen hij den steenweg van links naar rechts dwarschen wilde en dus vóór de voituur van betichte zou zijn gelopen; dat immers twee per- sonen getuigen dat hij van vóór het on- geval den uitersten rechterkant van den steenweg volgde en volgen bleef, de eene (Schrans) hem op die plaats hebbende zien rijden toen hij nog 60 meters den auto van Vivet voor was, en de andere (Verellen) hebbende bestatigd dat hij daar nog reed toen de botsing nakend was en er nog slechts 12 meters afstand was tusschen hem en den wagen van betichte;

Aangezien verders niet alleen zeker is dat R... recht had te rijden op den rech- terkant van den steenweg, maar ook dat betichte zich mocht verwachten wielrij- ders aldaar te ontmoeten, vermits bij het voorvallen van het ongeval het deel van den weg hun bijzonder bestemd ten ge- volge der regens onbruikbaar was gewor- den;

Aangezien eindelijk niet meer stand houdt dat het slachtoffer onvoorzichtig zou zijn geweest met niet genoeg aandacht te leenen aan hetgeen achter hem omging, en met bij het naderen van betichte, niet van den steenweg af te rijden; dat voor- eerst niets bewijst dat hij, gezien de we- dergestellenis het gerucht van hem opvol- gend gerij ten nuttigen tijde had kunnen vernemen (Schrans zelf werd bijna ver- rast), maar dat vooral zeker is dat, al ware hij ook zeker geweest van de tegenwoor- digheid van een wagen afkomende uit die richting, hij niet noodzakelijk geheel het berijdbaar deel van den weg had af te staan; dat hij immers het recht had op eens anders volkomene voorzichtigheid te rekenen en zich te verwachten dat deze die hem inhalen ging zich op wettelijken afstand zou hebben gehouden bij het voor- steken; zoodat de wederverantwoordelijk- heid van het slachtoffer heel en al moet worden verworpen;

Aangezien de straf door den eersten rechter toegepast eene billijke beteugeling daarstellen zal van de door het Hof weer- houden inbreuk;

Wat betreft de vraag der burgerlijke partij:

Aangezien uit hooger vermelde beschou- wingen volgt dat tegenover de burgerlijke partij betichte aansprakelijk is voor al de schadelijke gevolgen van het ongeval; dat immers ingevolge artikel 50 van het straf- wetboek een benadeelde recht heeft tegen elken dader of mededader eener inbreuk de algeheele vergoeding te eischen der schade welke voor hem uit die inbreuk is voortgekomen (Verbrekingshof 24-1-1924, Pas. 159); dat dus betichte ten onrechte besluit in ondergeschikte orde dat hij in elk geval maar gehouden zou zijn de scha- de van het ongeval te dragen naarmate der strafschuld die ten zijnen laste werd wederhouden;

Aangezien de vergoedingen door den eersten rechter toegekend niet in evenre- digheid zijn met de stoffelijke schade door de burgerlijke partij ondergaan ten gevolge der vervolgde inbreuk; dat echter de beslitselen door de burgerlijke partij voor het Hof genomen dienen verworpen

te worden als niet ontvankelijk, voor zoo- ver zij steunen op schadelijke gevolgen, die reeds bestonden toen het geding in eer- sten aanleg werd gevonnisd en voor de- welke als dan geene herstelling werd ge- eischt, en ook voor zoover, met betrekking tot schade die reeds voor den eersten rechter werd ingeroepen, de som gevraagd als vergoeding wordt verhoogd (zie P. B. V. Partie civile Nrs 333, 374, 375/2 en ibid. verbo « Demande nouvelle en ma- tière répressive Nr 12);

Aangezien de besluiten, vóór den eer- sten rechter genomen door de burgerlijke partij, alleen steunen op stoffelijke scha- de voortkomende uit het verlies van werk- loonen, verlies van velo en verlies van kledingstukken en dat voor die schade 266.278 fr. wordt gevraagd; dat dus de nieuwe vraag eerst voor het Hof ingediend tot meerdere vergoeding voor zelfde oor- zaken niet kan ontvangen worden in zoo- ver zij die som overtreft, en ook niet in zoover zij steunt op zedelijke schade;

Aangezien de schade voortkomende uit het verlies van kleederen en rijwiel op fr. 1.000 mag geschat worden;

Aangezien uit de voorgebrachte stuk- ken is af te leiden dat het slachtoffer ge- middeld een loon van circa 16.000 fr. 's jaars kon verdienen; dat dus rekening gehouden met het feit dat een groot derde zijner verdiensten voor eigen noodwendig- heden werden gebruikt, en van het voor- deel voortvloeiende uit de onmiddellijke toekenning van een kapitaal aan zijne rechthebbenden, men ex aquo et bono op 140.000 fr. de vergoeding der volledige stoffelijke schade mag rekenen die aan zij- ne weduwe en kind toekomen.

Om deze redenen:

Het Hof, ontvangt de beroepen en recht- doende ten gronde:

Doet het vonnis a quo te niet en opnieuw beslissende;

En bij toepassing van artikels 418, 419, 40, 85 van het strafwetboek, 194 van het wetboek van strafvordering, 1 der wet van 27 December 1928, 1, 2, 4, 5 en 7 der wet van 28 Juli 1871, wetsbepalingen in 't be- streken vonnis aangeduid, en der verzach- tende omstandigheden door den eersten rechter aangenomen veroordeelt betichte tot de door deze toegepaste straf van hon- derd frank boet, gebracht op 700 fr. ver- vangbaar bij niet betaling binnen den wet- telijken tijd, door eene gevangenzitting van eene maand, en tot de kosten van eer- sten aanleg en van beroep;

En aangezien de kosten 300 fr. over- treffen zegt dat ze invorderbaar zullen wezen bij lijfswang, bepaalt den duur van deze op vijftien dagen;

Verklaart de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen burgerlijk en soli- dairlijk verantwoordelijk voor betichte betreffende de kosten gedaan door de openbare partij;

En beslissende betreffende vraag der burgerlijke partij:

Doet het eerste vonnis te niet, zegt dat betichte aansprakelijk is voor al de scha- delijke gevolgen der ten zijnen laste we- derhouden betichting en dat hij de ten zijnen laste gelegde inbreuk heeft bedre- ven in de uitoefening der bediening tot dewelke hij door de burgerlijk verant- woordelijke partij was aangesteld;

Veroordeelt hem aan de burgerlijke par- tij te betalen ten titel van schadevergoe- ding:

- a) voor verlies aan kleede- ren en rijwielfr. 1.000,—
- b) voor verlies aan werk- loonenfr. 140.000,—

te samenfr. 141.000,— met de vergoedende intresten vanaf den dag van het ongeval tot op den dag der aanstelling als burgerlijke partij en de wettelijke intresten sedert dien datum, zegt dat die som voor twee terden toe- komt aan de moeder en voor een derde aan het minderjarig kind, en dat dit laat- ste deel zal moeten geplaatst worden over- eenkomstig de wet en onder toezicht van den Vrederechter daartoe bevoegd;

Veroordeelt den betichte daarenboven tot de kosten gedaan door genoemde par- tij;

Verklaart de tweede gedaagde burger- lijk en solidairlijk verantwoordelijk met betichte tot het betalen dier sommen als- ook voor de kosten;

Verklaart de burgerlijke partij niet ge- grond in het overige harer besluiten en wijst ze af van dit deel van haren eisch.

(1) Het Hof komt zodoende tot het eenig- zins verrassend besluit dat van het loon van de man 3/9 aan den man toekomt, 4/9 aan de vrouw en 2/9 aan het kind.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9e KAMER — 4 JANUARI 1933

Voorzitter: M. Dujardin
Raadsheeren: M.M. Boucquoy en Bail
Ad. Gen.: M. Wouters
Pl.: Mrs De Smedt en Boelens

VERKEER. — ONVOORZICHTIGHEID. — STRAFRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID — FOUT VAN EEN DERDE — SOLIDARITEIT TUSSEN ALLE MEDEDADERS — BUR- GERLIJKE PARTIJ — NIEUWE VORDERING VOOR HET HOF. — VERDEELING VAN IN- KOMSTEN: ECHTGENOOT, VROUW, MIN- DERJARIG KIND.

Het rijden des nachts en bij fellen stormregen

zonder degelijk licht en zonder regenveeger stelt een gevaar voor botsing daar.

De strafrechtelijke aansprakelijkheid van een automobilist die door zijn schuld een ongeluk veroorzaakt kan verminderd worden door de fout begaan door een derde.

De benadeelde heeft nochtans het recht van elken dader of mededader van een inbreuk de volle- dige vergoeding der schade die uit de inbreuk is voortgekomen te eischen.

De burgerlijke partij mag niet voor de eerste maal in beroep vergoeding eischen voor een schade die reeds bestond op het oogenblik dat het vonnis van eersten aanleg werd geveld. Een derde van de inkomsten van een gehuwd man dienen voor zijn eigen onderhoud, twee derden voor den onderhoud van zijn gezin, van deze laatste 2/3 komt toe 1/3 aan het minder- jarig kind en 2/3 aan de echtgenoot. (1)

O. M. en Burg. Partij: Wwe Remaële t/ V. en de N. V. der Buurtspoorwegen

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN DENDERMONDE

17 DECEMBER 1932

Voorzitter: M. Van Ginderachter
Rechters: M.M. Van Winckel en Matthys
Pleiters: Mr Gijssels t/ Mr Calewaert

HUUROVEREENKOMST. — HERBERG. — VERKOOP BIEREN. — VERPLICHTING HERBERGIER-HUURDER JEGENS BROUWER- VERHUURDER.

Eene herberg, door eene brouwerij verhuurd aan een herbergier, is een bestanddeel van de uibating dier handelszaak.

Op dien grond liggen de gebruiken, door de rechtspraak bekrachtigd, aan den herbergier-huurder de verplichting op, — ook zonder dat zulks speciaal in de huurceel bedongen zij, — uitsluitelijk bieren van den brouwer-verhuurder in dezès herberg te verkoopen.

Heyvaert t/ Wwe Pollijn en C.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluitselen;

Gezien de stukken;

Overwegende dat het hooger beroep, regelmatig in den vorm, tijdig is ingesteld;

De Rechtbank ontvangt hetzelfde en er op beslissende;

Overwegende dat de samenhangende eischen vóór den eersten rechter aangebracht strekken tot de verbreking der huurovereenkomst tusschen partijen gesloten én wegens niet betaling der huishuur sedert 1 April 1931, 't zij sedert 15 maanden, én wegens het niet naleven, door den huurder, zijner verplichting om uitsluitelijk bier te nemen van de brouwerij door de verhuurders uitgebaat;

Overwegende dat eischer in beroep enkel doet gelden dat hij steeds aangeboden heeft de achterstallige huishuur te betalen, op voorwaarde dat zekere beloofde herstellingen aan de verhuurde herberg zouden gedaan worden, en dat hij niet verplicht is al zijne bieren uitsluitelijk van de verhuurders te nemen;

Overwegende dat de huishuur betaalbaar is per maand met 150 frank; dat de huurder sedert 1 April 1931 in gebreke is gebleven deze schuld te kwijten; dat hij, na beslag tot tenuitvoerlegging van het vonnis a quo, eindelijk de verschuldigde 2.250 fr. heeft betaald; dat hij sedert 1 Juli 1932 opnieuw 900 frank ten achter is;

Overwegende dat Heyvaert niet bewijst dat er bepaalde en bijzondere herstellingen zouden beloofd zijn geweest; dat hij de eigenaars nooit in mora heeft gesteld zulkdanige herstellingen te doen uitvoeren; dat hij, in alle geval, niet zoude gerechtigd zijn de betaling der vervallen huishuren « willekeurig » te weigeren, vooraleer nog dat de gegrondheid dezer weigering in rechte zou zijn erkend;

Overwegende dat eene herberg welke van eene brouwerij afhangt een bestanddeel is van de uibating dier handelszaak; dat, op dien grond, de gebruiken, door de rechtspraak bekrachtigd, aan den herbergier-huurder de verplichting opleggen, — ook zonder dat zulks speciaal in de huurceel bedongen zij, — uitsluitelijk bieren van den brouwer-verhuurder in dezès herberg te verkoopen;

Overwegende dat eischer in beroep bieren van andere brouwers verkoopt, bij zoover dat zijne bestellingen aan de geïntimeerden met de helft zijn verminderd;

Overwegende dat Heyvaert beweert dat het bier der brouwerij Pollyn van slechte hoedanigheid is, maar dat deze bewering van alle bewijs is ontbloot en dat appellant vroeger, desaan gaande, nooit eenige klacht bij gedaagden in beroep heeft ingediend;

Om deze redenen:

En deze van den eersten rechter;

De Rechtbank, alle verdere en tegenstrijdige besluitselen verwerpende, doet het beroep te niet;

Bevestigt het vonnis a quo;

Zegt dat Heyvaert het bewuste woonhuis zal moeten verlaten en ter vrije beschikking der eigenaars stellen binnen de veertien dagen na de betekening van het onderhavige vonnis.

Veroordeelt eischer in beroep in de kosten.

HANDELSRECHTBANK VAN ST-NIKLAAS

8 NOVEMBER 1932

Ref.: M. Thuybaert
Pl.: Mtrs Elias en De Pesseroey

VERZEKERING. — VOORRECHT VOLGENS ART. 23 VAN DE WET VAN 11 JUNI 1874. — VERZEKERING VAN BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID. — NIET TOEPASSELIJK.

Art. 23 van de wet van 11 Juni 1874, dat aan den verzekeraar een voorrecht toekent op de verzekerde zaak, is niet van toepassing op de verzekeringen die, zooals de verzekering tegen werkongevallen, aan den verzekerde de integriteit van zijn vermogen als dusdanig waarborgen.

N. V. Noordstar t/ N. V. Vlamincq en Co
in vereffening

Gezien de dagvaarding van 23 Januari 1932, geregistreerd;

Aangezien de vraag strekt ten einde te hooren zeggen voor recht dat, niettegenstaande alle concordataire of andere voorstellen van harent wege, die door de Rechtbank zouden aangenomen of bekrachtigd worden, de schuldvordering van aanlegster, uit hoofde van niet betaalde verzekeringspremies, een bevoorrecht karakter heeft; te hooren zeggen voor recht dat, bij gebreke van overmaking aan de aanlegster van de loonlijsten van de 2de, 3de en 4de trimesters 1931, de verzekeringspremies zullen moeten berekend worden op de basis van het gemiddelde der loonen uitbetaald in de jaren 1929 en 1930 en, diensvolgens, bedraagt de som van fr. 10.494,70; gedaagde zich eveneens te zien en te hooren veroordeelen om aan de aanlegster te betalen de som van fr. 2.283, beloop der verzekeringspremie voor het 1e trimester 1931, alsook de som van fr. 10.494,70 verzekeringspremie voor de 2de, 3de en 4de trimesters, berekend als hierboven gezegd; dit alles vermeerderd met de gerechtelijke intresten en de proceskosten;

Voor wat betreft het voorrecht:

Aangezien de verzekeraar, op grond van art. 23 der wet van 11 Juni 1874, een voorrecht heeft op het verzekerde voorwerp voor een bedrag gelijk aan twee annuïteiten;

Aangezien de voorrechten bestaan ingevolge wettelijke beschikkingen, en dan nog slechts binnen de perken door de wet voorgeschreven;

dat de wet onderscheidt, algemeene en bijzondere voorrechten;

dat art. 23 het bedrag der schuldvordering en het voorwerp waaraan het verbonden is nauwkeurig bepaalt; dat hierdoor het bijzonder karakter van dit voorrecht bewezen wordt;

Aangezien, in zake, de verzekering draagt op de wettelijke verantwoordelijkheid van den werkgever tegenover zijn werknemers;

Aangezien de patroon, die aldus de verzekeraar in zijn plaats stelt, met al de wettelijke verplichtingen van een nijverheidshoofd tegenover zijn werklieden, ten aanzien der mogelijke gevolgen van arbeidsongevallen, in werkelijkheid, verzekerd — en de premies verschuldigd is voor rekening van hem, die, gebeurlijk, aanspraak zal mogen maken op de vergoeding; zoodat het verzekerde voorwerp, in hoofde van den werkgever, in feite, is: de vergoeding die aan het slachtoffer van het arbeidsongeval verschuldigd is;

Aangezien, diensvolgens, de verzekerde zaak, noch een bepaald voorwerp, noch een bepaald actief is, waarvan de bewaring verzekerd werd dank zij de verzekeringsovereenkomst;

Aangezien aanlegster, ten onrechte, aanvoert dat zij, met de verplichtingen van den werkgever op zich te nemen, de goederen van den verzekerde bewaard heeft en ontlast van een bevoorrechte schuldvordering;

dat zij immers, aldus redeneerend, aan het door haar opgevorderd voorrecht een karakter van algemeenheid geeft, dragende zoowel op de onroerende als op de roerende goederen van den verzekerde, wat rechtstreeks indruischt tegen de beschikking van art. 23 der wet van 11 Juni 1874 (Pand. B. V. Travail (accidents) n° 1355; Hand. Brussel, 7 Maart 1896 en Bergen, 21 Mei 1902, P. Pér. 1896, n° 660 en 1902, n° 702; Brussel, 12 Mei 1923, Jur. Com. Brux. 1923, bl. 292);

Aangezien deze zienswijze niet alleenlijk met den tekst der wet in overeenstemming is maar eveneens met de voorbereidende handelingen (Pand. B. V. Privilèges sur les meubles, bl. 217, n° 220);

Aangezien overigens, aanlegster niet bij

machte is te bepalen welk deel van het vermogen van den verzekerde, dank zij haar, bewaard werd in 't voordeel der schuldeischers;

dat toch niet aan te nemen is dat het voorrecht van aanlegster zou uitgeoefend worden op het gansche vermogen van den verzekerde;

Aangezien de rechten der schuldeischers worden gevestigd door wettelijke beschikkingen, waarvan de verklaring moet bepekend zijn;

dat het, bijgevolg, niet opgaat het voorrecht uit te breiden tot andere voorwerpen als deze die er mede door den wetgever belast werden, met het gevolg dat een bijzonder voorrecht in een algemeen voorrecht zou worden omgezet;

Om deze redenen:

De Rechtbank zegt dat aanlegster, voor het bedrag der aan haar verschuldigde premies, zonder voorrecht, als gewone schuldeischers, in het toegestane rechterlijk concordaat zal ingeschreven worden; kosten ten laste van aanlegster.

NOTA. — De verzekeringen kan men verdeelen in schadeverzekeringen en personenverzekeringen (sommenverzekeringen). De schadeverzekeringen kunnen op hunne beurt onderverdeeld worden in verzekeringen die betrekking hebben tot bepaalde vermogensobjecten en verzekeringen die betrekking hebben tot het vermogen als dusdanig. De vraag die de Rechtbank van St-Niklaas op te lossen had was te weten welke de draagwijdte is van art. 23 van de wet van 11 Juni 1874 op de verzekeringen.

De Rechtbank besliste dat art. 23 niet toepaselijk is op de verzekeringen die betrekking hebben tot het vermogen als dusdanig, in casu verzekeringen tegen arbeidsongevallen. De jurisprudentie schijnt in deze richting vast te staan. De verzekeraar kan geen voorrecht invoeren in geval van verzekering tegen aansprakelijkheid van de automobilist (Handel. Aalst, 30 Maart 1926; Bull. Ass. 1927, 79); in geval van verzekering tegen werkongevallen (vonnis hierboven afgedrukt; Handel. Brussel, 12 Mei 1923, jur. Comm. Brux. 1923). Voor wat betreft de premie eener brandverzekering, waardoor tegelijkertijd de burgerlijke aansprakelijkheid jegens de geburen wordt gedekt, moet men strikt genomen een ventilatie maken tusschen het deel der premie dat het eigenlijke brandrisico betreft en het deel dat betrekking heeft op de aansprakelijkheid (Handelsr. Luik, 23 April 1925, bull. ass. 163). Eveneens zou er een ventilatie noodig zijn in geval van « omnium-polis » bij auto-verzekering.

H. J.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

18 NOVEMBER 1932

Voorzitter: M. Soenen
Rechters: M.M. Verstraete en Axters
Pl.: Mters Claeys Adolphe en Goigne

LASTEREND WEEKBLADARTIKEL. — GEMIS AAN ANIMUS INJURIANDI. — ONEI- GENLIJK MISDRIJF.

Het publiceren van een lasterend artikel in een weekblad kan, zelfs bij ontstentenis van « animus injuriandi » een oneigenlijk misdrijf uitmaken en aanleiding geven tot schadevergoeding.

Van P... t/ De L...

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluitselen;

Overwegende dat aanlegger van gedaagde de betaling van een bedrag van tien duizend frank, als schadeloosstelling opvordert;

dat deze eisch steunt op het verschijnen van een artikel op 21^e September 1930 in het weekblad « t G... M... », opgesteld en uitgegeven door gedaagde, welk artikel zekere verdachtmakingen en aantijgingen bevatte, lasterlijk en eerroovend voor aanlegger;

dat er namelijk, wijzende op de dood van een genaamde Karel Bauwens gedrukt staat: «gij zijt de... en niemand anders»;

Overwegende dat gedaagde ontkent hierbij eenig boos opzet gehad te hebben of een bepaalde daad aan aanlegger te hebben aangewreven; dat hij verder het bestaan der schade, zoo zedelijke als stofelijke loochent;

Overwegende dat het gemis aan « animus injuriandi » volgens gedaagde dient afgeleid uit het feit dat het kwestieuze artikel verscheen als nabetrachting op een arrest van het Beroepshof te Gent van 17 Mei 1930 waarbij hij zelf als verantwoordelijk persoon voor vroeger verschenen artikels aangaande de verdrinking van Karel Bauwens werd aangewezen; dat gedaagde houdt staan alleen te hebben willen bewijzen aan zijn lezers dat het verschil van opstelling tusschen de vroegere artikels en het dagboek van moeder Bauwens moest leiden tot de gevolgtrekking dat niet moeder Bauwens van hem, maar wel hij van moeder Bauwens had afgekeken; dat hij alleen ten bewijze hiervan de vroeger

overgeslagen teksten overdrukte, met nalating van de lasterende benaming;

Overwegende dat het, hier ter zake, van geen belang is te onderzoeken of ja dan neen gedaagde ter goeder trouw handelde;

dat het ontbreken van « animus injuriandi » niet gelijk staat met onverantwoordelijkheid; dat een lasterend persartikel bij een mogelijk gemis aan slecht oogmerk, geen misdrijf uitmaakt, doch wel een oneigenlijk misdrijf, dat evenzeer aanleiding kan geven tot vergoeding;

Overwegende dat, in verband met de besproken gebeurtenis en de lezing welke gedaagde ervan geeft in kwestieus artikel, zoowel als met het voorkomen van het drukwerk, de opengelaten ruimte midden in den volzin en de gebruikte dikke hoofdletter, geen lezer kan betwijfelen dat het nagelaten woord « moordenaar » of « plichtige » is; dat hier dus wel een bepaalde daad, namelijk de beweerde moord op Karel Bauwens aanlegger wordt toegewreven;

Overwegende dat het drukken van dergelijke zware aantijging in een weekblad, zelfs onder voorwendsel van zich over vroeger door de Rechtbank vastgestelde vastgestelde verantwoordelijkheid te verontschuldigen, aan verzoeker eene zware schade, zoo op stoffelijk als op zedelijk gebied betreft; dat gezien de herhaling en de groote ruchtbaarheid door gedaagde aan deze aanklacht gegeven, de schade billijk « ex equo et bono » op de som van tien duizend frank mag geschat worden;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle andere besluitselen als ongegrond verwerpende, veroordeelt gedaagde aan verzoeker de som van tien duizend frank te betalen alsook de rechterlijke kroozen;

Veroordeelt daarenboven gedaagde tot de kosten van het geding;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar niettegenstaande elk verhaal en zonder borg.

Bestuurlijke Rechtspraak

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN. — 1932. — BUGGENHOUT. — HERVORMING EENER BESLISSING DER BESTENDIGE DEPUTATIE VAN DEN PROVINCIERAAD VAN O.-VLAANDEREN.

Wanneer een kandidaat de hem voorgedragen kandidatuur heeft aangenomen, en de lijsten werden ingediend, dan kan hij zijne kandidatuur enkel intrekken mits instemming van zijne mede-kandidaten, en van de voordragende kiezers.

Een aangeteekend schrijven gericht aan het hoofdbureel, waarin een voorgedragen kandidaat verklaart af te zien van zijne kandidatuur, kan niet gelden als eene regelmatige intrekking.

De beslissing van het hoofdbureel, waarbij dergelijke intrekking van kandidatuur aangenomen wordt, is onwettig.

Zoo echter uit praktische gegevens blijkt dat die onregelmatigheid geen doorslaand gevolg kan hebben gehad op de verkiezingen, is het niet noodig op grond hiervan deze verkiezingen te verbreken.

Gelet op de beslissing, d.d. 2 December 1932, waarbij de Bestendige Deputatie van den provincieraad van Oost-Vlaanderen de verkiezingen, die op 9 October 1932 te Buggenhout gehouden werden, heeft nietigverklaard;

Gelet op het beroep, den 6^e December 1932 door den gouverneur der provincie tegen deze beslissing ingesteld;

Overwegende dat de Bestendige Deputatie steunt op het feit dat het hoofdbureel van Buggenhout den heer Dooms, Frans, die met zijne instemming was voorgedragen op lijst 3, ten onrechte aangezien heeft als geldig afstand doende van zijn kandidatuur en zijn naam niet op het stembiljet gebracht heeft, omdat voornoemde kandidaat zijn afstand bij gewoon aangeteekenden brief aan het hoofdbureel had genotificeerd;

Overwegende dat, al is het waar dat gezegde kandidaat, die regelmatig was voorgedragen en zijne kandidatuur had aanvaard, dezelve bijgevolg niet meer mocht intrekken zonder de uitdrukkelijke toestemming van al de kiezers die de voordrachtsakte hadden ondertekend en van zijne medecandidaten, toch moet deze uit de ongeoorloofde aanvaarding van afstand voortvloeiende onregelmatigheid, ten einde de nietigverklaring eener verkiezing te kunnen motiveeren, van den aard zijn geweest om de uitslagen der verkiezing werkelijk te beïnvloeden;

Overwegende dat de drie tegenover elkaar staande lijsten onderscheidenlijk 2.591, 954 en 743 stemmen hebben bekomen; dat de lijst 3, waarop de candidaat Dooms voorkwam, met haar kiescijfer 743 enkel één zetel heeft bekomen; dat, bij de verdeling, de laatste zetel aan lijst 1 werd toegekend voor het quotiënt 287; dat lijst 3 dus, ten einde een tweeden zetel te veroveren, 862 stemmen moest bekomen hebben of 119 meer dan haar huidig kiescijfer; dat de tweede, derde en vierde candidaat van deze lijst onderscheidenlijk enkel 47, 35 en 42 naamstemmen hebben bekomen; dat de candidaat Dooms op deze lijst enkel de vierde plaats innam; dat, gezien deze zich verzette tegen het behoud van zijne candidatuur, hij zich bijgevolg zou onthouden hebben van alle propaganda ten voordeele van hem zelve of van de lijst waarop hij voorkwam, zoodat hij nooit aan deze laatste de 119 stemmen kon bijbrengen noodig tot het veroveren van een tweeden zetel; dat het dientengevolge klaarblijkelijk is dat het behoud van de candidatuur van den heer Dooms en de inschrijving van zijn naam op het stembiljet nooit eenige wijziging hadden kunnen meebrengen in de verdeling der zetels en in de aanwijzing der verkozenen;

Overwegende dat men, om deze redenen, de door het hoofdbureau van Buggenhout begane onregelmatigheid niet mag aanzien als zijnde van aard geweest den uitslag der verkiezing te beïnvloeden; dat, onder deze voorwaarden, de nietigverklaring derzelve niet gegrond is;

Overwegende dat, naar blijkt uit een schrijven van het gemeentebestuur van Buggenhout, geen enkel verkozen candidaat onder de toepassing valt van de artikelen 65, 66, 67 en 69 van de gemeentekieswet;

Gelet op artikel 76 van de gemeentekieswet;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en Volksgezondheid,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. — Bovenvermeld beroep van den gouverneur der provincie Oost-Vlaanderen wordt ingewilligd.

De beslissing der Bestendige Deputatie van den provincieraad van Oost-Vlaanderen, dd. 2 December 1932, waarbij de verkiezingen, welke op 9 October in de gemeente Buggenhout werden gehouden, zijn nietigverklaard, wordt hervormd.

Gezegde verkiezingen worden bijgevolg geldigverklaard.

Melding hiervan dient gemaakt in het notulenboek der Bestendige Deputatie op den rand der hervormde akte.

Art. 2. — Onze Minister van Binnenlandsche Zaken en Volksgezondheid is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 15^e Dec. 1932. (Staatsblad van 29 Dec. 1932).

NOTA. — Bovenstaand Koninklijk besluit bevestigd een beginsel, dat algemeen werd aangenomen, alhoewel de kieswetten hierover geen woord reppen: Wanneer er aan iemand eene candidatuur voor de Gemeenteverkiezingen is aangeboden, en dat deze candidatuur is aangenomen en ingediend op het hoofdbureau, dan kan deze candidatuur enkel worden ingetrokken mits toestemming van al de voorstellende kiezers en van de mede-kandidaten.

Het verdere gedeelte van het Koninklijk besluit lijkt ons minder logisch. Er wordt daarin berekend dat het feit der onregelmatige schrapping van een kandidaat niet voor gevolg zou hebben gehad dat de lijst in kwestie zooveel stemmen minder of meer zou hebben behaald. Deze redenering vertrekt vooreerst van eene veronderstelling die zou moeten bewezen worden: de geschrapte kandidaat zou niet meegewerkt hebben tot het welgelukken der verkiezing. Allerlei plaatselijke omstandigheden zouden het tegenovergestelde kunnen bewijzen.

Maar dit feit zelfs daargelaten miskent het Koninklijk besluit geheel de aantrekkingskracht die zekere namen op het kiezerskorps kunnen hebben, en dit bijzonder in kleine gemeenten.

Alles wijst er echter op dat men hier eene nieuwe verkiezing heeft willen vermijden.

I. V.

Bibliographie

P. HAECK. — LE MARIAGE DES ETRANGERS EN BELGIQUE. — Dispositions usuelles de statut personnel à l'usage des officiers de l'état civil. EUROPE avec appendice donnant le texte des législations matrimoniales belge et congolaise. (Etablissements Emile Bruylant).

De Heer P. Haeck, bureeloverste van het Gemeentebestuur van St. Gillis heeft bij de Firma Bruylant een lijvig werk laten verschijnen dat van aard is aan alle ambtenaren van den burgerlijken stand de grootste diensten te bewijzen. Schrijver heeft een uiterst grondig onderzoek ingesteld naar alle voorwaarden die vereischt zijn om aan vreemdelingen toe te laten in ons land in het huwelijk te treden. Het is een werk dat zeer belangrijke opzoekingen heeft vereischt en het vult een leemte aan die zich zeer dikwijls reeds in onze rechtsliteratuur had doen gevoelen. Al de Europeesche landen worden in het werk behandeld en voor elk van hen diikt schrijver de

bijzondere voorwaarden aan die door hunne wetgeving gesteld worden voor het huwelijk hunner nationalen. Aan het hoofd van elk kapitel geeft een synoptische tabel een zeer duidelijk overzicht van deze soms zoo ingewikkelde stof. Men denke nu echter niet dat het werk van Haeck enkel een droge opsomming zou zijn; wel integendeel.

Elk van de behandelde wetgevingen wordt toegelicht bij middel van geographische, politieke en sociale beschouwingen die den aard verklaren van de zoo verscheiden voorwaarden die in de verschillende landen voor het sluiten van een huwelijk gesteld worden. Daardoor bezit dit werk niet enkel een zeer groote praktische waarde maar heeft het ook een zeer ernstig wetenschappelijk karakter.

Schrijver wijdt ook zijn aandacht aan het delicate vraagstuk van het huwelijk der Russische staatsonderhoorigen en hij wijdt een gansch hoofdstuk aan den toestand van de «heimatlosen» die zich in ons land bevinden.

Daar waar het past worden rechtsleer en rechtspraak aangehaald en het werk in zijn geheel, dat op prachtige wijze werd uitgegeven, zal dan ook op een zeer groote belangstelling mogen rekenen.

PAUL SERVAIS. — DE LA RESPONSABILITE DES DEGATS CAUSES PAR LE GIBIER, procédé d'un aperçu des éléments de la législation sur la chasse et suivi de notions sommaires sur la réglementation de la pêche fluviale. (Etablissements Emile Bruylant).

Dit is een boekje voor specialisten, wat niet wegneemt dat het, gezien zijn bevattelijke behandeling der stof, zeer vele juristen zal belang inboezemen.

Schrijver plaatst inderdaad het zeer bijzonder vraagstuk, dat hij behandelt, in het kader van de algemeene rechtsprincipiën en toetst aan hunne normen de speciale stof die hij behandelt.

Voorafgaandelijk worden algemeene gegevens medegedeeld betreffende de jacht en talrijke rechtsprincipiën, die er verband mee houden. Dit voorafgaandelijk hoofdstuk vormt een uitstekende samenvatting van het heden ten dage geldende jachtrecht. Ieder weet hoezeer de betwistingen, die met dit bijzonder recht verband houden, voor de Rechtbanken aanleiding kunnen geven tot gepassioneerde debatten en de rechtspraak op het stuk is dan ook buitengewoon overvloedig. Heel deze rechtspraak is in het werk van den Heer Servais op uitstekende wijze verwerkt geworden. In korte klare hoofdstukken worden de beginselen en de toepassingen op klare wijze uiteengezet en het werk geeft ons dan ook veel meer dan wat de titel aanduidt. Elk jager die nauwkeurig op de hoogte wil zijn van zijn rechten en plichten; elk landbeziatter die juist wil weten hoever zijn verantwoordelijkheid en zijn recht gaat en elk jurist die zich met vraagstukken betreffende het jachtrecht bezighoudt, zal dit werkje dienen te bezitten. Hij zal er een grondige behandeling in vinden van de vraagstukken die zijn belangstelling gaande houden en het zal hem lange en moeilijke opzoekingen besparen.

NAAR MEER BESCHERMING VOOR DEN VROUWENARBEID. — Een Wetsvoorstel, door P. ARENDT S. J., Bestuurder der Studiecommissie van het Alg. Christen Vakverbond; M. BAERS, Alg. Secrétaire der Christelijke Sociale Vrouwenwerken; F. VAN GOETHEN, Hoogleraar te Leuven, lid van den Hoogen Arbeidsraad. (Boekhandel «Geloofsverdediging», Ploegstraat, 23, te Antwerpen).

De stellers van deze kleine brochure leggen er zich hoofdzakelijk op toe een toelichting te verstrekken van een wetsvoorstel dat ze zouden willen nedergelegd zien in het Parlement en dat voor doel zou hebben den vrouwenarbeid in de industrie op degelijke wijze te beschermen.

Het werkje geeft een uitstekend overzicht van de thans in voege zijnde wettelijke bepalingen betreffende vrouwenarbeid in ons land en verstrekt ons tevens talrijke en nauwkeurige statistische gegevens aangaande dit vraagstuk.

Het besluit van schrijvers is dat het voor het oogenblik onmogelijk blijkt in de Belgische nijverheid de loonsarbeid der gehuwde vrouw af te schaffen, doch ze doen zeer doorslaande redenen gelden die van aard zijn iedereen te overtuigen dat een verder doorgedreven bescherming onontbeerlijk is.

Wij laten hierna den tekst volgen van het wetsvoorstel zoodaals het door schrijvers der brochure is uitgewerkt geworden, wetsvoorstel dat als een samenvatting van het boekje kan beschouwd worden, en dat zonder eenigen twijfel algemeen bijval zal vinden.

TEKST VAN HET WETSVORSTEL

Artikel 1. — De woorden «der meisjes of vrouwen van minder dan 21 jaar» worden vervangen in het eerste en tweede alinea van artikel 4 der samengeordende wetten op den arbeid van vrouwen en kinderen, door woorden «des meisjes of vrouwen zonder onderscheid van ouderdom».

Artikel 2. — Artikel 4 der samengeordende wetten wordt aangevuld door volgende alinea: «De voorziene bepalingen, door de twee eerste alinea's van het huidig artikel, zullen ook kunnen genomen worden, als de arbeid een speciaal zedelijk gevaar oplevert».

Artikel 3. — Art. 5 der samengeordende wetten wordt vervangen door volgende bepaling: «De vrouwen mogen niet aan den arbeid gebezigd worden gedurende de zes weken volgende op haar bevalling».

Artikel 4. — Aan den tekst van art. 15 der samengeordende wetten wordt het volgende toegevoegd: 4) Der meest representatieve patroons- en werklidenorganisaties der betrokken nijverheden of categorieën nijverheden.

Artikel 5. — Het eerste alinea van artikel 16 der samengeordende wetten wordt vervangen door volgende bepaling: «De kinderen beneden de 16 jaar, evenals meisjes en vrouwen zonder onderscheid van ouderdom, moeten drager zijn van een boekje dat hun kosteloos zal afgeleverd worden door het gemeentebestuur van de plaats waar ze hun domicilium hebben of indien ze geen gekend domicilium hebben, van de plaats van hun verblijf, en dat hun naam en voornamen zal aangeven, evenals datum en plaats hunner geboorte, hun burgerlijken stand, hun domicilium, de namen, voornamen en domicilium hetzij van hun vader of hun moeder, hetzij van den voogd, hetzij van den echtgenoot.»

Artikel 6. — Een artikel 16bis wordt toegevoegd aan de samengeordende wetten:

De Koning kan, na de meest representatieve patroons- en werklidenorganisaties eener nijverheid of eener categorie nijverheden geraadpleegd te hebben, op deze nijverheid of op deze categorie nijverheden volgende bepalingen toepasselijk maken:

De boekjes afgeleverd aan meisjes of vrouwen van meer dan 18 jaar krachtens art. 16, zijn enkel geldig voor den duur van één jaar; bij het einde van dit tijdsverloop, kunnen ze vernieuwd worden. Maar hunne geldigheid wordt nog gebrekkelijk door het huwelijk der betrokkene. Het boekje zal enkel afgeleverd worden aan de gehuwde vrouw met de bijzondere toelating van den Vrederechter. Deze toelating wordt verstrekt op eenvoudige vraag der vrouw, nadat de man voorafgaandelijk gehoord of geroepen is geweest.

De Vrederechter zal deze toelating enkel kunnen verleenen in uitzonderlijke omstandigheden, nl. wanneer ingevolge den toestand of het gedrag van den echtgenoot, het loon der vrouw onmisbaar is voor haar onderhoud of dat van het huishouden. De rechter zal de toelating enkel verleenen, na er zich van overtuigd te hebben, dat de kinderen de vereischte zorgen zullen ontvangen. In elk geval, zal de toelating van den Vrederechter enkel geldig zijn voor den duur van één jaar; bij het einde van dit tijdsverloop zal men hem eene nieuwe vraag moeten toesturen.

De bevoegde Vrederechter is die der verblijfplaats van den man of in geval van scheiding of verlaten van den man, die van de verblijfplaats der vrouw.

Alle stukken betreffende de door dit artikel voorziene procedure worden opgemaakt op ongezegeld papier en zijn vrijgesteld van de formaliteit der registratie.

In geen geval zijn de bepalingen van dit artikel toepasselijk op de vrouwen die meerderjarig waren op 1 Juli 1932.

Wetgeving

SENAAT

WETSVORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE REGELEN VAN RECHTSPLEGING IN ZAKE VAN ECHTSCHIEDING

TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

De artikelen 229 en volgende van het Burgerlijk Wetboek voorzien verschillende gronden van echtscheiding:

1° Overspel door de vrouw begaan; 2° Onderhoud door den man van een bijzit in de echtelijke woning; 3° Buitensporigheden, mishandelingen of grove beledigingen door eenen echtgenoot jegens den anderen gepleegd.

Overspel van de vrouw en onderhoud van een bijzit in de echtelijke woning blijken steeds uit vonnissen of arresten door strafcolleges gewezen. Buitensporigheden, mishandelingen of grove beledigingen maken meestal, het voorwerp van een onderzoek uit.

De formaliteiten van procedure zijn dezelfde in de drie gevallen; zij werden door den wetgever vermenigvuldigd in de hoop dat deze langdurige formaliteiten sommige betrokkenen mochten aanzetten af te zien van het inleiden of voortzetten van een vordering tot echtscheiding, ook in de hoop dat de tijd de sporen van de mishandelingen en beledigingen zou uitwissen en dat, dank zij deze ontwikkelingen, verzoening mogelijk zou zijn.

Deze overwegingen mogen niet uit het oog worden verloren waar het gaat om vorderingen tot echtscheiding gegrond op buitensporigheden, mishandelingen of grove beledigingen, doch dit geldt niet voor de twee overige gevallen. Maar heel zelden gebeurt het dat de gesmede man of vrouw, die den schuldigen echtgenoot deden veroordeelen, aan verzoening denken, vooral wanneer zij bovendien besloten hebben een vordering tot echtscheiding in te stellen.

In deze beide gevallen verstrekken de eischer of de eischeresse tot echtscheiding bij den aanvang der procedure het bewijs van de gegrondheid van hun eisch en de rechtbank moet daaraan gevolg geven zoo zij de wet niet wil overtreden.

In de derde veronderstelling moet de eischende partij, hangende de rechtspleging, de gegrondheid harer grieven bewijzen en de rechtbank maakt uit of de beledigingen, mishandelingen, buitensporigheden voor grof kunnen doorgaan zoodaals de wetgever in artikel 231 van het Burgerlijk Wetboek voorziet.

Er zijn dus twee afzonderlijke toestanden en evenwel zijn de menigvuldige formaliteiten van procedure dezelfde in al de gevallen.

De eischer moet een eerste maal verschijnen vóór den voorzitter van de burgerlijke rechtbank van eersten aanleg; daarna een tweede maal vóór denzelfden magistraat voor denwelke eveneens de wederpartij opgeroepen wordt; daarna een derde maal vóór de rechtbank die verlost tot dagvaarding verleent met de rechtspleging met twee of zes maanden te verlengen; daarna, na verstrijken van den verleenden termijn, een vierde maal voor de toelating van de aanvraag; daarna een vijfde voor de toelating van de echtscheiding.

Ofschoon de aanvraag volstrekt gegrond zij, kan de verwerende partij in beroep komen van het vonnis, zich in verbreking voorzien van het arrest van beroep en aldus gedurende verschillende jaren de uitspraak van de echtscheiding uitstellen, waarop onbetwist de gesmede echtgenoot recht heeft.

Wat al verlies van tijd en geld! De rechtbanken zijn vaak overlast door al die nuttelooze formaliteiten en de rechtzoekenden moeten lang hun beurt afwachten voor de hoven en rechtbanken, alvorens deze de zaken berechten die voor hen van het hoogste belang zijn, juist uit hoofde van de verwikkeling waartoe de formaliteiten van echtscheiding aanleiding geven.

De deurwaarders declare — pro Deo — de talloze stukken van procedure te betekenen zijn niet de laatsten, men kan het zich voorstellen, om over dezen toestand te klagen.

Derhalve zijn wij de meening toegedaan dat een onderscheid dient te worden gemaakt in de formaliteiten van procedure, hetzij het een vordering gelde, gegrond op de artikelen 229 en 230 van het Burgerlijk Wetboek, hetzij het ga om artikel 231.

Onze voorkeur gaat tot de volledige afschaffing van de talloze formaliteiten van procedure in zake van echtscheiding, welke daarvan ook de grond zij. Doch om de fijngevoeligheid van sommige leden der Hooge Vergadering niet te krenken, bepalen wij er ons bij den Senaat te verzoeken die formaliteiten af te schaffen waar het gaat om vorderingen tot echtscheiding gegrond op overspel of onderhoud van een bijzit.

Wij stellen de goedkeuring voor van de bepalingen die het voorwerp uitmaken van onderstaand wetsvoorstel.

WETSVORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE REGELEN VAN RECHTSPLEGING IN ZAKE VAN ECHTSCHIEDING

Eerste Artikel.

De formaliteiten voorzien bij de artikelen 236 en volgende van het Burgerlijk Wetboek zijn niet van toepassing wanneer de vordering tot echtscheiding steunt op de gronden vermeld in de artikelen 229 en 230 van het Burgerlijk Wetboek.

Art. 2.

De vordering op grond dezer artikelen wordt bij dagvaarding acht vrije dagen vooraf aan de verwerende partij betekend, aangevangen op bepaalden dag, voor de rechtbank van eersten aanleg van de woonplaats van de aanleggende partij, zonder bijstand van pleitbezorger.

Art. 3.

Op overlegging van een door den griffier gelijkluidend verklaard nittreksel uit het vonnis of het arrest van veroordeeling wegens overspel of onderhoud van een bijzit in de echtelijke woning, wijst de rechtbank vonnis waarbij de aanleggende partij gemachtigd wordt voor den ambtenaar van den burgerlijken stand van haar woonplaats te verschijnen op den dag van het vonnis, om echtscheiding te doen uitspreken, de wederpartij behoorlijk opgeroepen. De echtscheiding kan te allen tijde worden uitgesproken onaangezien den termijn van twee maand verleend bij artikel 264 van het Burgerlijk Wetboek.

Art. 4.

Het vonnis waarbij echtscheiding wordt toegestaan op de gronden vermeld bij de artikelen 229 en 230 van het Burgerlijk Wetboek, is niet vatbaar voor verzet, noch hooger beroep, noch cassatieberoep.

Art. 5.

De bevoegde ambtenaar van den burgerlijken stand spreekt de echtscheiding uit op vertoon van de uitgifte van het vonnis dat haar toeliet.

Rechterlijk leven

RECHTERLIJKE ORDE

Bij koninklijke besluiten van 30 December 1932: Is aan den heer Thuriaux (T.-J.), op zijn verzoek, ontslag verleend uit zijn ambt van raadsheer in het Hof van cassatie.

Hij is tot het emeritaat toegelaten en gemachtigd tot het voeren van den eertitel van zijn ambt;

Is, op zijn verzoek, ontslag uit zijn ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Nijvel verleend aan den heer De Froimont, rechter in deze rechtbank;

Is aangeduid als kinderrechter in hooger beroep in het Hof van beroep te Gent, gedurende een termijn van drie jaar, met ingang van 7 Januari 1933, de heer Verhulst, raadsheer in dit Hof;

Is aangeduid om gedurende een termijn van drie jaren, met ingang van 7 Januari 1933, het ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Nijvel waar te nemen, de heer De Bloudts, rechter in die rechtbank;

Is aangeduid om gedurende een termijn van drie jaren, met ingang van 7 Januari 1933, het ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Dendermonde waar te nemen, de heer Gérard, rechter in die rechtbank;

Is tot eersten substituit-procureur des Konings bij de rechtbank van eersten aanleg te Brugge aangeduid, voor een nieuwen termijn van drie jaar, met ingang van 18 Januari 1933, de heer Vervaeke, substituit-procureur des Konings bij die rechtbank.

NOTARIAAT

Bij koninklijk besluit van 30 December 1932:

Is tot notaris benoemd: Ter standplaats Merxem, de heer Van Tricht (A.-A.), notaris te Hoboken, ter vervanging van wijlen den heer De Wit.

Mededeelingen

Wij vernemen zoeven den uitslag van den prijskamp ingericht door den Staat voor het begeven der universitaire reizen. Ziehier de uitslag:

Werden eerst gerangschikt:

Mr. Van de Putte uit Antwerpen met zijn thesis «Het politiek Misdrijf in het Belgische Recht» samen met

Mr. De Vreese uit Gent met een werk over «De Haven van Gent».

In tweede orde werden gerangschikt ex aequo:

Mr. De Vadder op thesis «Autonomie van Provinciën en Gemeenten» en

Mr. Leen op thesis «Werkeloozen Ondersteuning in België sinds den oorlog».

Een eervolle vermelding bekam Mr. Verplaetsen met zijn werk «Van Ferri tot Rocco».

Het heeft ons bijzonder genoeg gedaan te vernemen welke vleiende onderscheiding onzen confrater Mr. Van de Putte te beurt gevallen is. Onze lezers herinneren zich dat zijn werk werd uitgegeven door ons weekblad en de door hem behaalde onderscheiding is voor ons een aanleiding om al onze abonneenten er toe aan te zetten zich dit zeer belangrijk werk aan te schaffen.

Uitgever: Drukk. «Thémis»

Korte Ridderstraat, 22, Antwerpen. — Tel.: 200.95